

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Antoni Czeszkiewicz
Sędziowie:	SSO Mirosław Krzysztof Derda (spr.) SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2013 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. M.**

przeciwko P. D.

o uchylenie się od skutków prawnych ugody

na skutek apelacji powoda S. M.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach

z dnia 28 listopada 2012r., sygn. akt I C 1007/12

1. Oddała apelację;
2. Zasądza od powoda S. M. na rzecz pozwanego P. D. kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego przed Sądem II – giej instancji.

Sygn. akt I Ca 80/13

UZASADNIENIE

Powód S. M. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) S. M. w W. wystąpił przeciwko P. D. z pozwem, w którym domagał się uchylenia się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu. Wskazywał, że w dniu 22.06.2012 r. zawarł z pozwanym ugodę sądową na mocy której zobowiązał się do położenia w miejscu zamieszkania pozwanego powłoki lakierniczej według cyklu technologicznego na całej powierzchni parkietu w terminie 14 dni od dnia zawarcia ugody. Powód wskazywał, że uгода jest dla niego niekorzystna, albowiem po zawarciu ugody, po przybyciu do miejsca zamieszkania pozwanego powód stwierdził szereg warunków powodujących niemożność realizacji postanowień ugody. O stwierdzonych usterkach powód został powiadomiony przez R. Ł. swego pracownika

odpowiedzialnego za rozpatrzenie reklamacji złożonej przez pozwanego. Powód wskazał, że gdyby nie działał pod wpływem błędu co do stanu faktycznego, nie zawarłby niekorzystnej dla siebie ugody.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Wskazał, że błąd na który powołuje się strona powodowa nie dotyczy możliwości usunięcia wad przedmiotu ugody, a kosztów ich usunięcia. Wynika to z różnicy wartości przedmiotu sporu w obu sprawach. Pozwany wskazał, że uchylenie się od skutków prawnych ugody nie jest dopuszczalne z powodu błędu co do okoliczności wątpliwych i spornych, a takie były koszty usunięcia wad. Wskazał, że czynności przewidziane w ugodzie są możliwe do wykonania.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2012 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 1007/12 Sąd Rejonowy w Suwałkach oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Rejonowy ustalił, że P. D. w pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego w Suwałkach w dniu 14.05.2012 r. przeciwko S. M. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) w W. domagał się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 9.252,71 zł. Uzasadniając swoje roszczenie wskazywał, iż zakupił w sklepie pozwanego lakier do parkietu oraz dodatki niezbędne do jego położenia za kwotę łączną 2.020,31 zł. Położył lakier zgodnie z zaleceniami widniejącymi na karcie technicznej produktu, jednakże po położeniu ujawniły się wady produktu polegające na pęcherzykowaniu lakieru. P. D. wskazywał, że zgłosił pozwanemu reklamację i domagał się zwrotu ceny oraz kosztu doprowadzenia podłogi do stanu poprzedniego

S. M. wnosił o oddalenie powództwa i wskazywał, że sprzedawany produkt – lakier do podłogi był produktem pełnowartościowym, a przyczyna problemu wystąpienia pęcherzyków powietrza prawdopodobnie leży po stronie powoda i wynika z niewłaściwego przygotowania podłoża oraz niewłaściwych warunków panujących w czasie aplikowania lakieru.

Na rozprawie w dniu 22 czerwca 2012 r. strony zawarły ugodę mocą której S. M. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) S. M. z siedzibą w W. zobowiązał się do położenia powłoki lakierniczej według cyklu technologicznego opisanego w karcie technicznej (...) (dwuskładnikowy M. P. wykończeniowy) w miejscu zamieszkania P. D. : M. 132, (...) (...) B. na całej powierzchni parkietu (147 m² podłogi) w terminie 14 dni od dnia zawarcia ugody. Strony zgodnie oświadczyły, iż zawarta uгода w całości wyczerpuje roszczenie stron wynikające z umowy sprzedaży lakieru i produktów dodatkowych objętych fakturą VAT (...).

Po zawarciu ugody strony udały się do miejsca zamieszkania P. D. – w miejscowości M. nr 132, gdzie S. M. stwierdził: odkształcenie podłogi, liczne niedomalowania, wyraźne odciski wałka, liczne zatłuszczenia powierzchni, wtrącenia zewnętrzne w postaci pyłu, kurzu, brudu, włosów, liczne szczeliny między deskami, wskazujące na ich wilgotność, miejscowe pęcherzykowanie w okolicach drzwi balkonowych. Stwierdził, że powyższe okoliczności uniemożliwiają wykonanie przez niego ugody, albowiem ponowne nałożenie warstw lakieru nie przyniesie właściwego skutku w postaci jednorodności połyskowości, jednolitej grubości naniesienia, zapewnienia jakości zgodnie z karta techniczną. S. M. odmówił wykonania prac określonych w ugodzie.

Koszt prac związanych z usunięciem zagazowania lakieru na podłodze drewnianej o powierzchni 147,30 m² wynosi od 6.556,78 zł do 6.810,80 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że nie ma wątpliwości co do tego, że strony niniejszego procesu zawarły w dniu 22.06.2012 r. ugodę, mocą której S. M. zobowiązał się do położenia powłoki lakierniczej w miejscu zamieszkania P. D. na całej powierzchni parkietu. Uгода została zawarta po przeprowadzeniu rozprawy, na której zeznawał świadek R. Ł. – pracownik powoda, została odczytana przez Sąd a następnie podpisana przez obie strony.

W niniejszej sprawie spór pomiędzy stronami dotyczył kwestii, czy powód złożył ważne oświadczenie woli w przedmiocie zobowiązania się do wykonania określonych w ugodzie prac. Strona powodowa utrzymywała, że w chwili zawarcia ugody powód pozostawał w błędzie co do stanu faktycznego.

Zgodnie z treścią art. 918 § 1 i 2 kc uchylenie się od skutków prawnych umowy zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści umowy obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie byłoby powstały, gdyby w chwili zawarcia umowy strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy. Nie można uchylić się od skutków prawnych umowy z powodu odnalezienia dowodów co do roszczeń, których umowa dotyczy, chyba że została zawarta w złej wierze.

Powyższy przepis reguluje w sposób szczególny możliwość uchylenia się od skutków prawnych umowy zawartej pod wpływem błędu. Zagadnienie to w sposób całościowy i wyczerpujący reguluje art. 918 kc, wyłączając w tym zakresie stosowanie art. 84 kc w omawianej sytuacji.

W niniejszej sprawie zdaniem Sądu trudno dostrzec błąd będący podstawą skorzystania przez powoda z możliwości uchylenia się od skutków prawnych zawarcia umowy przed Sądem w dniu 22 czerwca 2012 r. wskazać należy, iż umowa, o której mowa była zawarta w spornym stanie faktycznym i kończyła ona spór pomiędzy stronami procesu dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za powstanie wadliwości w położeniu lakieru na podłodze drewnianej. Strony procesu spierały się co do odpowiedzialności za zaistnienie wad – powód twierdził, że (niewątpliwe) pęcherzykowanie lakieru na powierzchni podłogi wynika z wadliwości produktu dostarczonego przez pozwanego S. M., z kolei pozwany twierdził, że istnienie wady wynika z niewłaściwego działania powoda P. D. w zakresie przygotowania podłoża oraz niewłaściwych warunków panujących w pomieszczeniu, gdzie rozprowadzany był preparat. Powyższa okoliczność nie została przez strony wyjaśniona na rozprawie w dniu 22 czerwca 2012 r., strony nie uzgodniły w tej sprawie jednolitego stanowiska i nie doszły w tym zakresie do porozumienia. W tej sytuacji uznać należy, iż ów stan faktyczny dotyczący sposobu powstania wady, osoby odpowiedzialnej za jej zaistnienie był sporny. Za okoliczność niepewną uznać należy również sam stan podłogi drewnianej, na której położono lakier dostarczony przez ówczesną stronę pozwaną – S. M. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą A. w W.. Wskazać należy, że treść umowy została zaproponowana przez samego pozwanego – S. M., a z kolei ówczesny powód P. D. nie składał żadnych zapewnień co do stanu podłogi. Sąd rozstrzygając spór w niniejszej sprawie oddalił wnioski dowodowe strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu parkieciarstwa na okoliczność ustalenia stanu faktycznego posadzki podłogowej w mieszkaniu pozwanego. Wskazać należy, iż dowód ten nie jest przydatny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem jak już wyżej wspomniano kwestia stanu podłogi i przyczyny wystąpienia wadliwości lakieru była kwestią sporną w procesie prowadzonym przez te same strony w sprawie I C 508/12 i w takich okolicznościach strony zdecydowały się na zawarcie umowy i zlikwidowanie sporu.

Sąd podkreślił, iż nie sposób również zgodzić się z poglądem strony powodowej (w sprawie niniejszej), co do braku możliwości wykonania przez powoda umowy ze względu na stan podłoża zastany w miejscu zamieszkania pozwanego. Wszakże istnieje techniczna możliwość zlikwidowania zaistniałej wadliwości i położenia warstwy lakieru, o czym świadczą choćby przedstawione przez stronę pozwaną oferty wykonania prac (k. 28-29), ale również wyjaśnienia powoda, z których wynika, że wykonanie umowy byłoby możliwe przy zaangażowaniu większych sił i środków oraz wykonaniu dodatkowych prac (k. 31v).

Elementami, od których uzależniona jest skuteczność uchylenia się od skutków umowy, jest niewątpliwość istnienia okoliczności, które są traktowane jako podstawa wzruszenia umowy i związek między mylnym wyobrażeniem o rzeczywistości a samym faktem zawarcia umowy. Umowa nie może być zatem wzruszona przez powołanie się na błąd dotyczący okoliczności wątpliwych i spornych. Przyczyn takiego stanu rzeczy poszukuje się w naturze i celu umowy, słusznie uznając, że gdyby ustawodawca dopuścił wzruszenie umowy z powodu błędu dotyczącego kwestii wątpliwych, umowa zawsze byłaby czynnością tymczasową (M. Pyziak-Szafnicka (w:) System prawa prywatnego, t. 8, s. 878).

Sąd wskazał, iż z samej istoty umowy wynika zgoda na zawarcie kompromisu w kwestii spornej lub niepewnej. W myśl art. 917 kc przez umowę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Wzajemne ustępstwa, o których mowa w powyższym

przepisie są elementem przedmiotowo istotnym ugody. Wzajemne ustępstwa mogą mieć na celu również zapewnienie wykonania roszczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.07.2002 r. w sprawie I CKN 915/00)

Mając powyższe na względzie Sąd stwierdził, iż roszczenie o uchylenie się przez powoda od skutków prawnych ugody z dnia 22 czerwca 2012 r. nie jest zasadne.

O kosztach Sąd orzekł stosowanie do treści art. 98 kpc.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego- art. 918 § 1 i 2 kc poprzez przyjęcie, że brak jednolitego stanowiska stron w zakresie zawartej przez strony ugody w sprawie sygn. akt I C 508/12 stanowi negatywną przesłankę w przedmiocie uchylenia się przez powoda od skutków prawnych zawartej ugody.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na rzecz pozwanego od powoda kosztów procesu w instancji odwoławczej według norm przepisanych

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację strony powodowej uznać należy za niezasadną.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd Okręgowy w całości podzielił ustalenia faktyczne, dokonane w sprawie przez Sąd Rejonowy, czyniąc je jednocześnie podstawą swojego rozstrzygnięcia. Sąd I instancji, w wyniku prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego, ustalił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, które znajdowały odzwierciedlenie w całokształcie zaoferowanego przez strony materiału dowodowego.

W orzecznictwie i doktrynie utrwalony jest pogląd, że zawarcie ugody sądowej jest aktem prawnym, w którym ząbają się składniki materialnoprawny i procesowy. Ugoda jest czynnością procesową uprawnionych podmiotów, dokonaną w formie przewidzianej prawem procesowym, które wiąże z tą czynnością zamierzony skutek w postaci wyłączenia dalszego postępowania sądowego co do istoty sprawy. Równocześnie zawarte przed sądem porozumienie co do istniejącego między stronami stosunku prawnego ma charakter zgodnego oświadczenia woli, a więc czynności prawnej zmierzającej do wywołania skutków w dziedzinie prawa materialnego. Stosownie do normy art. 203 § 4 kpc w związku z art. 223 § 2 kpc proponowana przez strony ugoda podlega kontroli Sądu, przed którym ma być zawarta, w ramach której sąd obowiązany jest badać, czy nie jest obarczona wadami powodującymi jej nieważność lub wzruszalność.

Analiza akt sprawy sygn. I C 508/12 wykazuje, iż w momencie zawierania ugody nie wszystkie okoliczności były między stronami wyjaśnione. Strona powodowa powołuje się na okoliczności, które od początku były między stronami sporne np. konieczność wycykinowania podłogi- okoliczność podnoszona już w pozwie w wsparcie I C 508/12. Samo przekonanie powoda, że do naprawienia podłóg wystarczy jedynie jednokrotne ich polakierowanie, bez konieczności usunięcia starej warstwy lakieru, na dodatek nieoparte żadnymi ustaleniami (ogłędzinami) nie może świadczyć, iż stanowiska stron były w tym zakresie zgodne i niesporne. Okoliczność, na którą powołuje się powód powinna być obu stronom znana i nie powinien zachodzić spór, co do stanu faktycznego.

Istnienie ewentualnego błędu przy zawieraniu ugody należy rozpatrywać w kontekście art. 918 § 1 kc, zgodnie z którym uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie byłyby powstały, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy.

Z uwagi na szczególne, całościowe i wyczerpujące uregulowanie problematyki błędu w przypadku ugody, wyłączone jest w tym zakresie zastosowanie art. 84 kc.

Niewątpliwie błąd powoda dotyczył w niniejszym przypadku stanu faktycznego. Jednak obie strony nie uważały go za niewątpliwy.

Jak wskazują komentatorzy (por. Zdzisław Gawlik, Komentarz do art. 918 Kodeksu cywilnego, lex) przepis nie wymaga, aby strony ugody obejmowały swoją świadomością pewność rzeczywistego stanu rzeczy, ale tylko zgodne przyjmowanie przez nie, że stan ten jest niewątpliwy. Dopiero okazanie się, że obiektywnie stan ten był inny i że w tym innym stanie do ugody by nie doszło, mogłoby uczynić skutecznym uchylenie się (wyrok SN z 9 listopada 2004 r., IV CK 172/04, LEX nr 277125). Gdyby wymaganiem, o którym w przepisie mowa, objąć tylko jedną stronę ugody, to bardzo wzrosłoby ryzyko niepewności co do trwałości stosunku prawnego. Zawsze bowiem strona niezadowolona z zawartej ugody mogłaby powoływać się na zarzuty innego niż partner ugody postrzegania okoliczności towarzyszących ugodzie. Nie dopuszcza się wobec tego uchylenia skutków prawnych ugody, kiedy błąd dotyczy stanu rzeczy, który według treści ugody obie strony lub choćby jedna z nich uważała za sporny albo niepewny (wyrok SA w Warszawie z 2 lipca 1997 r., I ACa 422/97, Apel. W-wa 1998, nr 1, poz. 4).

Okoliczność, iż obie strony ugody uważały, że stan faktyczny jest niewątpliwy nie wynika z analizy akt sprawy- już w pozwie w sprawie sygn. akt I C 508/12 wskazywano, iż podłoga wymaga cyklinowania. Niewątpliwe więc była to okoliczność sporna.

Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, nie ma podstaw do zmiany orzeczenia Sądu I instancji.

Stąd też na mocy art. 385 kpc, apelacja powoda jako nieuzasadniona, podlegała oddaleniu.

W przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności...(Dz. U. Nr 163 poz. 1349 z późn. zm).

MD/ar